

URZĄD MIASTA SKIERNIEWICE
Biuro Planowania Przestrzennego
i Planowania Inwestycji

96-100 Skierniewice, ul. Floriana 9

tel.(46) 832 57 74

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO

SPORZĄDZONA NA POTRZEBY

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
MIASTA SKIERNIEWICE

Fragment miasta położony pomiędzy ulicami: Szarych Szeregów, Melchiora Wańkowicza, Tadeusza Wagnera, Widok oraz Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Autorzy opracowania: Edyta Machaj

26 czerwca 2023 r.

Spis treści

I WSTĘP	3
1. Informacje ogólne.....	3
2. Przedmiot opracowania	3
3. Cel i zakres prognozy	4
4. Podstawa prawna opracowania prognozy	4
5. Metoda zastosowana przy sporządzaniu prognozy	5
II. OCENA STANU ISTNIEJCEGO I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	5
1. Ogólna charakterystyka obszaru opracowania.....	6
2. Charakterystyka środowiska naturalnego	6
1. Warunki klimatyczne.....	6
2.2. Rzeźba terenu	8
2.3. Warunki gruntowo-wodne.....	8
2.4. Warunki hydrologiczne i hydrograficzne	8
2.5. Warunki glebowe.....	15
2.6. Zasoby przyrodnicze, walory krajobrazowe i ich ochrona prawna	15
2.7. Różnorodność biologiczna.....	16
2.8. Środowisko kulturowe	17
3. Zagrożenia środowiska i problemy jego ochrony	17
3.1. Powietrze atmosferyczne	18
3.2. Klimat akustyczny	19
III. USTALENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO	19
IV. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	20
V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH ZOSTAŁY ONE UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU	20
VI. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEN PROJEKTU ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	23
1. Przewidywane skutki wpływu ustaleń projektu planu na środowisko oraz na cele i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 z uwzględnieniem zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy.....	23
2. Skutki wpływu ustaleń zmiany planu na poszczególne komponenty środowiska	24
2.1. Skutki wpływu na różnorodność biologiczną	24
2.2. Skutki wpływu na gleby i powierzchnię ziemi	24
2.3. Skutki wpływu na środowisko wodno-gruntowe, wody powierzchniowe i podziemne.....	24
2.4. Skutki wpływu na klimat	25
2.5. Skutki wpływu na kopaliny	25
2.6. Skutki wpływu na powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny.....	25
2.7. Skutki wpływu na dziedzictwo kulturowe i dobra materialne	26
2.8. Skutki wpływu na świat roślinny, zwierzęcy i krajobraz	26
2.9. Emisja promieniowania elektromagnetycznego	26
2.10. Skutki wpływu na warunki i jakość życia ludzi.....	26
3. Ogólna ocena potencjalnych skutków wpływu realizacji ustaleń projektu planu na środowisko i jakość życia i zdrowia ludzi.....	27
VII. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ OGRANICZAJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO ORAZ PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	28
VIII. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCE BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	29
IX. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU.....	29
ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	29
X. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	30
XI. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	30
XII. WNIOSKI KOŃCOWE	31

I WSTĘP

1. Informacje ogólne

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Prognoza oddziaływania na środowisko wykonana na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sporządzonego dla fragmentu miasta Skierniewice położonego pomiędzy ulicami: Szarych Szeregów, Melchiora Wańkowicza, Tadeusza Wagnera, Widok oraz Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

Obszar opracowania znajduje się w północnej części miasta i obejmuje fragment osiedla „Widok” oraz obiekty handlowo-usługowe zlokalizowane pomiędzy ulicami: Widok i Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

Obszar planu od zachodu ogranicza teren drogi krajowej klasy głównej – ulica Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, od południa teren drogi wojewódzkiej klasy głównej – ulica Widok, od północy teren drogi gminnej klasy lokalnej – ulica Szarych Szeregów, od północnego-wschodu i wschodu tereny dróg gminnych klasy dojazdowej – ul. M. Wańkowicza i T. Wagnera. Powierzchnia objęta projektem planu wynosi ok. 7,0 ha.

Obszar opracowania w całości znajduje się w granicach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- uchwalonego uchwałą Nr 152/99/14 Rady Miejskiej w Skierniewicach z dnia 30 września 1999 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice (obszar w rejonie ulic: Księdza Kardynała Prymasa Stefana Wyszyńskiego, Widok i Wagnera),
- uchwalonego uchwałą Nr 56/2000/25 Rady Miasta Skierniewice z dnia 13 lipca 2000 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice (obszar ograniczony ulicami: Widok, Nowobielańską, Armii Krajowej i Księdza Kardynała Prymasa Stefana Wyszyńskiego), zmienionego Uchwałą Nr VI/32/2019 Rady Miasta Skierniewice z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice (obszar ograniczony ulicami: Widok, Nowobielańską, Armii Krajowej i Księdza Kardynała Prymasa Stefana Wyszyńskiego) uchwalonego uchwałą Nr 56/2000/25 Rady Miasta Skierniewice z dnia 13 lipca 2000 r.,
- uchwalonego Uchwałą Nr XIV/140/2015 Rady Miasta Skierniewice z dnia 20 sierpnia 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulic: M. Wańkowicza i Szarych Szeregów.

Podstawą rozpoczęcia procedury opracowania nowego planu, stanowiącego jednocześnie zmianę planów obowiązujących w tym obszarze, jest akceptacja wniosku w sprawie sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego firmy Europrojekt Delta Saller Polbau Sp. z o.o. Sp. k.

W celu zaktualizowania i ujednoczenia warunków zagospodarowania dla zabudowy wielorodzinnej w tej części miasta, obszarem opracowania objęto fragment osiedla „Widok”. Granicami opracowania objęto także fragment pasa drogowego ulicy Widok oraz ulicę Czesława Lisaka w celu ustalenia szerokości i docelowego wyposażenia.

2. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest „Prognoza oddziaływania na środowisko” ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment miasta Skierniewice położony pomiędzy ulicami: Szarych Szeregów, Melchiora Wańkowicza, Tadeusza Wagnera, Widok oraz Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

3. Cel i zakres prognozy

Podstawowym celem niniejszej prognozy jest określenie stanu funkcjonowania środowiska oraz wpływu i zakresu potencjalnych zmian w środowisku i warunków życia człowieka jakie mogą nastąpić w wyniku ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment miasta Skierniewice położony pomiędzy ulicami: Szarych Szeregów, Melchiora Wańkowicza, Tadeusza Wagnera, Widok oraz Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz przedstawienie rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ na środowisko, spowodowany realizacją tych ustaleń.

Ponadto celem prognozy jest:

- wyeliminowanie na etapie sporządzania planu ustaleń sprzecznych z zasadami zrównoważonego rozwoju,
- ocena wpływu przeznaczenia terenu na poszczególne użytkowania oraz określenie warunków zagospodarowania tych obszarów,
- ocena, na ile ustalenia planu pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na i wzbogacą lub odtworzą wartości oraz w jakim stopniu spotęgują lub osłabią istniejące zagrożenia.

Analiza przekształceń środowiska prowadzona równoległe z pracami planistycznymi, daje możliwość wpływu na ostateczny zakres ustaleń planu. Wszystkie zawarte w niej wnioski i zalecenia opierają się na zasadach logicznego wnioskowania i prawdopodobieństwa.

Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje kompleksową ocenę warunków biotycznych i abiotycznych środowiska naturalnego, przy uwzględnieniu jego aktualnego stanu i odporności na zmiany antropogeniczne oraz wpływu na środowisko sposobu użytkowania terenu, ponadto określa wpływ i zakres potencjalnych zmian i przedstawia rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywny wpływ na środowisko spowodowany realizacją ustaleń zawartych w planie.

Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych, przewidzianych ustaleniami zmiany planu miejscowego. Przedstawia natomiast prawdopodobne skutki jakie niesie ze sobą realizacja ustaleń Planu, dla poszczególnych komponentów środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, a w szczególności dla poszczególnych ekosystemów, krajobrazu, ludzi oraz dóbr kultury. Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie został uzgodniony zgodnie z art. 53 ww. ustawy z właściwymi organami.

Jak wynika z otrzymanych pism, zakres i stopień szczegółowości zgodny jest z treścią art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Projekt planu miejscowego jest powiązany merytorycznie i formalnie z następującymi dokumentami planistycznymi:

- Zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Skierniewice - II edycja – przyjętą uchwałą nr XXIII/42/2016 z dnia 7 kwietnia 2016 r.
- Opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym sporządzonym na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice położony pomiędzy ulicami: Szarych Szeregów, Melchiora Wańkowicza, Tadeusza Wagnera, Widok oraz Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

4. Podstawa prawna opracowania prognozy

Podstawę prawną dla proponowanych w prognozie działań ochronnych stanowi obecnie ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2022 poz. 1029 z późn. zm.) oraz ustawy szczegółowe i przepisy wykonawcze do podanych poniżej ustaw:

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. 2022 poz. 2556 z późn. zm.),

2. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 503 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz.U. 2022 poz. 916 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz.U. 2022 poz. 2409),
5. stosowne akty wykonawcze do ww. ustaw.

5. Metoda zastosowana przy sporządzaniu prognozy

„Prognoza oddziaływania na środowisko” jest kameralnym opracowaniem autorskim, sporządzonym w oparciu o dostępne materiały tj. publikacje, dokumenty, raporty i inne opracowania.

Przyjęta w niniejszym dokumencie metoda opracowania, podyktowana była następującymi przesłankami:

- we wstępnym etapie prac nad planem, zapoznano się z opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym sporządzonym dla przedmiotowego obszaru, w którym każdy z elementów środowiska został szczegółowo przeanalizowany. W prognozie przeprowadzono analizę porównawczą uwarunkowań ekofizjograficznych z przyjętymi w ustaleniach planu regulacjami dotyczącymi ochrony środowiska.
- ramowy zakres prognozy określony został ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie został uzgodniony zgodnie z art. 53 ww. ustawy z właściwymi organami tzn. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym,
- zakres opracowania określony został charakterem ustaleń planu oraz skalą rysunku planu.

Za wiodące zasady sporządzenia dokumentu prognozy uznano:

- prognoza ma oceniać skutki wpływu ustaleń planu na środowisko, czyli określać wpływ wynikający z przeznaczenia terenów na określone rodzaje użytkowania oraz z określenia warunków zagospodarowania tych obszarów,
- ustalenia planu dotyczą konkretnej rzeczywistości obejmującej środowisko o zróżnicowanej wartości (specyficznych dla tego miejsca cechach i wartościach) wraz z istniejącym zainwestowaniem i użytkowaniem, które na to środowisko oddziałuje negatywnie, stwarzając zagrożenia lub pozytywnie, stanowiąc szansę dla istniejących zasobów środowiska,
- istota prognozy zawiera się w ocenie na ile ustalenia planu pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone lub zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu ustalenia planu mogą spotęgować istniejące zagrożenia, mogą osłabić te zagrożenia lub stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania, jakości środowiska,
- prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, ekosystemy, krajobraz a także na ludzi i dobra materialne oraz dobra kultury.

II. OCENA STANU ISTNIEJCEGO I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

Charakterystyka elementów przyrodniczych środowiska dla obszaru opracowania stanowi wyciąg z opracowania ekofizjograficznego podstawowego sporządzonego w lutym 2022 r. oraz z Opracowania ekofizjograficznego podstawowego sporządzonego

do Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice - II edycja, 2016 r.

1. Ogólna charakterystyka obszaru opracowania

Obszar objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego położony jest w północnej części miasta pomiędzy ulicami: Szarych Szeregów, M. Wańkowicza, T. Wagnera, Widok oraz Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Działki objęte planem w większości stanowią nieruchomości usługowo-handlowe wraz z utwardzoną powierzchnią przeznaczoną do parkowania pojazdów. Projektem planu objęto również dwie stacje benzynowe (Shell i Orlen) znajdujące się na południe od ul. Czesława Liska, a także fragment terenu osiedla mieszkaniowego „Widok” na północnym-wschodzie obszaru, w celu ujednoczenia zasad zagospodarowania.

2. Charakterystyka środowiska naturalnego

2.1 Warunki klimatyczne

Obszar miasta Skierniewice pod względem regionalizacji klimatycznej znajduje się w północno-wschodniej części XVII regionu klimatycznego zwanego Regionem Środkowopolskim. Jak w całym pasie Nizin Środkowopolskich, przeważa tutaj cyrkulacja równoleżnikowa, z przewagą mas powietrza polarno-morskiego napływających z zachodu. Zróżnicowanie warunków klimatycznych w obrębie poszczególnych fragmentów miasta wynika przede wszystkim ze zróżnicowania ukształtowania powierzchni, rodzaju i intensywności zabudowy oraz formy innego zagospodarowania tych obszarów.

Podstawowe parametry klimatyczne i meteorologiczne terenu miasta przedstawiają się następująco:

Rodzaj parametru klimatycznego	Wielkości*
• średnioroczna prędkość wiatrów	3,8 m/sek
• udział najczęstszych wiatrów z kierunków: zachodnich, południowo-zachodnich oraz północno-zachodnich	razem 47%
• częstotliwość występowania wiatrów silnych oraz dni bezwietrznych	rzadkie
• średnioroczna temperatura dobowa powietrza	+ 8,8 stopnie C
• średnia temperatura miesiąca lipca	+ 22,3 stopnie C
• średnia temperatura miesiąca stycznia	- 1,8 stopnie C
• średnioroczna amplituda temperatury	24,1 stopnie C
• wskaźnik termiczny	23 stopnie C
• średnie dzienne usłonecznienie	4,6 h
• roczna suma promieniowania słonecznego	86,3 kcal/cm ²
• średnioroczne usłonecznienie względne	37%
• średnie zachmurzenie w skali 0-11 pokrycia nieba	6
• średnioroczna częstotliwość występowania dni z mgłą	23
• średnioroczna suma opadów atmosferycznych	523 mm (1997-2007)

Rok	Suma opadów (mm)
1997	547,98
1998	763,86
1999	688,90
2000	395,40
2001	548,20

2002	482,80
2003	427,00
2004	419,80
2005	469,80
2006	421,40
2007	590,20
Średnia	523.21

- Średnia 523.21 za lata 1997-2007
- średnia roczna liczba dni z opadem 135,7
- średnioroczny wskaźnik zadeszczenia 32,7
- średnioroczne parowanie terenowe 470 - 490 mm

Dane Instytutu Sadownictwa w Skierniewicach.

Warunki klimatyczne panujące w mieście i w rejonie uznawane są za względnie korzystne w zakresie potrzeb gospodarczych. Z porównania powyższych wskaźników charakteryzujących te warunki dla rejonu skierniewickiego oraz dla innych rejonów kraju nasuwają się następujące wnioski:

- rejon miasta charakteryzują korzystne warunki solarne. Wskaźniki - średnie dzienne usłonecznienie, suma promieniowania słonecznego, średnioroczne usłonecznienie względne - osiągają tutaj wartości zbliżone do najwyższych wartości krajowych,
- sprzyjające są również warunki termiczne - przy wysokim wskaźniku termicznym (jak wyżej), stosunkowo długim okresie wegetacyjnym (214 dni), także długim okresem bezmroźnym (231 dni) oraz średnich w skali kraju temperaturach dla letnich i zimowych okresów,
- miasto ma korzystne warunki biometeorologiczne przy wartościach wskaźnika mniejszych od 2,0 (charakterystycznym dla klimatu suchego);
- niekorzystnym z punktu widzenia potrzeb gospodarki rolniczej jest niedostateczna wielkość i częstotliwość opadów atmosferycznych (wielkości w tabeli),
- wysoka wartość rocznej sumy parowania terenowego może być przyczyną występowania okresów posusznych, szczególnie dokuczliwych w okresie wegetacyjnym.
- tereny zabudowy, o silnie zmienionych warunkach klimatycznych - o podwyższonej temperaturze i utrudnionym przewietrzaniu. Dotyczy to większości obszarów zabudowy miejskiej, z wyłączeniem takich terenów położonych peryferyjnie w stosunku do centrum miasta,
- tereny dolin rzecznych Łupi, Rawki i Pisi oraz innych cieków bez nazwy, także nielicznych zagłębień bezodpływowych w terenach rolnych - charakteryzujące się niekorzystnymi warunkami wilgotnościowymi (wynikłymi z płytkiego zalegania wód gruntowych), z dużym prawdopodobieństwem występowania przygruntowych przymrozków oraz zjawiska inwersji temperatury, częstym zaleganiem chłodnego i wilgotnego powietrza oraz mgieł,
- tereny przyleśne znajdujące się w północnej części miasta na styku z Puszczą Bolimowską, w części północno - wschodniej na styku z terenami leśnymi wsi Pamiętna i Strobów oraz w części zachodniej na styku z terenami Lasu Zwierzynieckiego. Klimat tych terenów charakteryzuje się podwyższoną wilgotnością, większą zacisnością i zmniejszoną amplitudą dobową temperatury,
- tereny otwarte miasta o dobrych warunkach termicznych, wilgotnościowych oraz solarnych, także dostatecznie przewietrzane. Są to pozostałe tereny miasta (niezabudowane lub z zabudową rozproszoną), peryferyjnie położone w stosunku do istniejącej zabudowy miejskiej.

Teren poddany analizie charakteryzuje się dobrymi warunkami klimatycznymi. Sąsiedztwo rzeki Łupi i terenów otwartych zapewnia dobre warunki solarne i wilgotnościowe.

2.2.Rzeźba terenu

Obszar opracowania znajduje się w obrębie wysoczyzny plejstoceńskiej (poziom Skierniewicki) – lekko falistej moreny wyniesionej na poziomie 120,0 –125,0 m n.p.m.

2.3.Warunki gruntowo-wodne

W obrębie obszaru opracowania dominują powierzchniowo utwory akumulacji rzeczno-lodowcowej i lodowcowej podścielone glinami – gliny, gliny piaszczyste i piaski gliniaste, głównie twaroplastyczne i półzwarłe o miąższości > 4,5 m. Ponadto cały obszar opracowania pokryty jest nasypami piaszczystymi i piaszczysto-gruzowymi pochodzenia antropogenicznego.

2.4.Warunki hydrologiczne i hydrograficzne

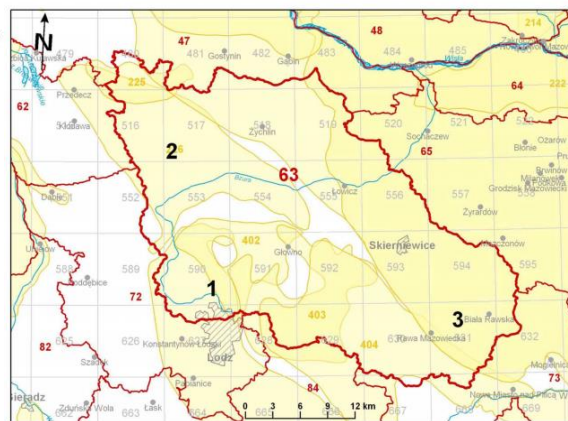
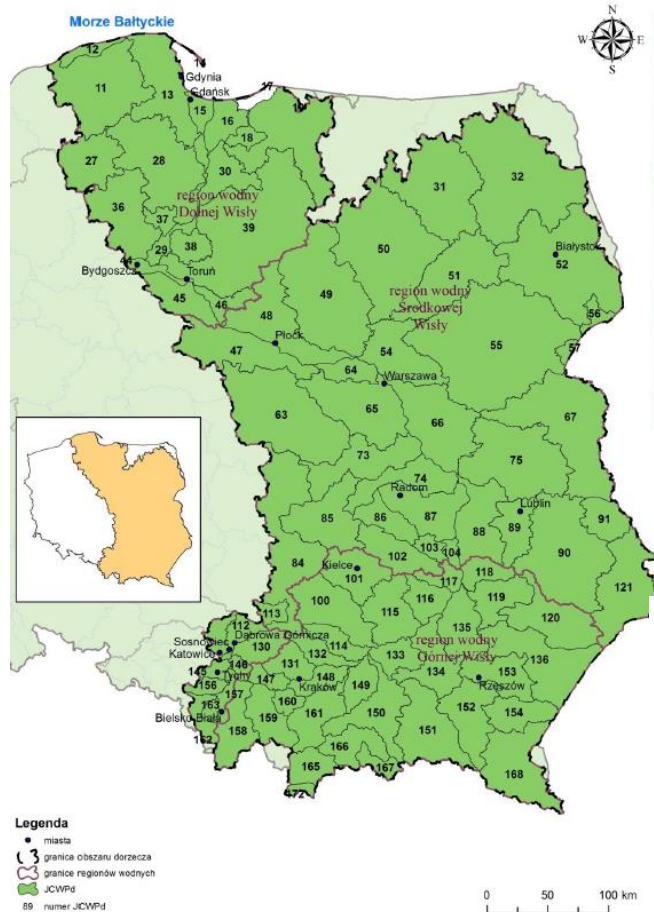
Analizowany obszar zbudowany jest z utworów trudnoprzepuszczalnych (glin). Woda gruntowa występuje w przewarstwieniach lub soczewkach piaszczysto-żwirowych wśród glin na bardzo różnych głębokościach. Jest to obszar glin, w którym nie zaobserwowano sączeń do głębokości 4,5 m lub bardzo nielicznie. Studnie kopane czerpią wodę przeważnie z głębokości 5,5-9,0 m p.p.t.

Wody podziemne

Zgodnie z definicją podaną w Ramowej Dyrektywie Wodnej, jednolite części wód podziemnych (groundwater bodies) obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiającym pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Znaczący przepływ wód podziemnych wg ww. Dyrektywy jest to taki przepływ, którego nie osiągnięcie na granicy JCWPd z wodami powierzchniowym lub z ekosystemem lądowym powodowałoby znaczące pogorszenie ekologicznej lub chemicznej jakości wód powierzchniowych lub znaczną szkodę dla bezpośrednio zależnego od wód podziemnych ekosystemu lądowego. Pobór wód podziemnych znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę do spożycia jest to pobór wynoszący średnio ponad 10 m³/d albo pobór zaopatrujący co najmniej 50 osób.

Obszar miasta Skierniewice znajduje się w obszarze jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 63 (PLGW200032) – region wodny Środkowej Wisły.

Rys. 1 (po lewej)
JCWP w obszarze dorzecza Wisły,
 źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia
 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 poz. 1911
 z późn. zm.)

Rys. 2 (na górze)
Granice JCWPd nr 63
 źródło: <http://www.psh.gov.pl/publikacje/jcwpd>

Zgodnie z charakterystyką obszaru umieszczoną na stronie internetowej Państwowej Służby Hydrogeologicznej JCWPd nr 63 posiada na zdecydowanej większości jeden lub dwa poziomy wodonośne czwartorzędowe. Wykształcony jest również lokalnie poziom mioceni i kredowy. Ponadto powszechnie występują wodonośne utwory jurajskie będące w bezpośredniej więzi hydraulicznej z poziomami młodszymi. Z kolei generalnie poziom kredowy nie wykazuje bezpośredniej więzi hydraulicznej z wodonośnymi utworami czwartorzędowymi lub mioceni. Cecha szczególna: duża niejednorodność stratygraficzna poziomów wodonośnych.

Zgodnie z art. 38e ust. 1 ustawy – Prawo wodne celem środowiskowym dla Jednolitych Części Wód Podziemnych jest:

- 1) zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- 2) zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- 3) ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Prowadzony monitoring jakości wód podziemnych w zakresie oceny Jednolitych części wód podziemnych wskazuje, iż stan ilościowy tego obszaru jest dobry i stan chemiczny też jest dobry.

Ocenę stanu jakości oraz zasobów ilościowych wód podziemnych w Skierniewicach dokonano w oparciu o badania prowadzone w ramach monitoringu regionalnego (zostały one opublikowane w Raporcie o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2010 r.). Na terenie miasta badaniom poddano dwie studnie (dwa punkty pomiarowo-kontrolne znajdują się w parku miejskim i przy ul. Łącznej). Próby wody z poszczególnych studni pobrano raz w roku. Obydwie studnie charakteryzowały się dobrą jakością i należały do klasy II. Jak wynika z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23.07.2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych, za podstawę oceny klas jakości wód

przyjęto graniczne wartości określonej grupy wskaźników. Wody należące do klasy II to wody dobrej jakości. Wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne. Wskaźniki jakości wody, z wyjątkiem żelaza, nie przekraczają wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Wartości wskaźników jakości wody oznaczone dla istniejących ujęć komunalnych na terenie miasta nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne. Wskaźniki jakości wody, z wyjątkiem żelaza i manganu nie przekraczają wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W obszarach opracowania nie znajdują się ujęcia wód.

Badania wód podziemnych prowadzone w ramach krajowego i regionalnego monitoringu w 2014 r. (Raport o stanie środowiska w woj. Łódzkim w 2015 r.) nie obejmowały punktów pomiarowych znajdujących się na terenie miasta Skierniewice. Najbliżej znajdującymi się punktami, które objęto monitoringiem krajowym znajdowały się na terenie Nowego Kawęczyna (gm. Nowy Kawęczyn) i Prus (gmina Głuchów). Badane wody podziemne w Nowym Kawęczynie, pochodzące z poziomu wodonośnego - trzeciorzędu występowały w II klasie czystości. Badane wody podziemne w Prusach pochodzące z poziomu wodonośnego – czwartorzędu, występowały w III klasie czystości.

Jak wynika z „Raportu o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2015 r.” przeprowadzone w 2015 r. analizy nie wykazały występowania w badanych ujęciach wody niezadawalającej jakości (IV klasa) oraz wody złej jakości (V klasa).

Cały obszar miasta Skierniewice znajduje się w obrębie południowej części geotermalnego subbasenu grudziądzko - warszawskiego. Na terenie miasta stwierdzono występowanie wód geotermalnych o temperaturze ok. 680C. Do bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wpisano złożę wód termalnych „Skierniewice”.

Wykorzystanie wód termalnych w rejonie Skierniewic możliwe jest w systemie dubletu otworów - otwór eksploatacyjny i otwór chłonny GT-1 i GT-2. Znajdują się one na północnych obrzeżach miasta, w sąsiedztwie ulic: Sobieskiego i Rybickiego. Odległość między tymi odwiertami wynosi ok. 1 km. Odwierty zlokalizowane są na terenach rolniczych stanowiących własność Skarbu Państwa. W bezpośrednim otoczeniu odwiertów znajdują się: tereny rolnicze otwarte i z uprawami pod osłonami, tereny z zabudową produkcyjną i usługową, tereny z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (osiedle „Mazowiecka”).

Odwierty wód geotermalnych od wschodniej granicy obszaru opracowania znajdują się w odległości ok. 2,1 km, w linii prostej.

Dotychczas nie ustanowiono stref ochronnych dla ujęć wód geotermalnych, podobnie jak nie określono granic obszaru górniczego i terenu górniczego dla tej kopaliny.

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrologicznym (według podziału hydroregionalnego Polski, stosowanego przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie) teren miasta położony jest w południowo - zachodnim krańcu Regionu Południowo-mazowieckiego, położonego w zachodniej części Makroregionu Wschodniego Niżu Polskiego.

Przez teren miasta prowadzą trzy działy wodne III-go rzędu pomiędzy zlewniami rzek: Rawki, Łupi i Pisi – Zwierzyniec. Te trzy naturalne ciek wodne stanowią podstawowy układ hydrograficzny miasta. Ich przebiegi zachowują kierunek: południe na północny-zachód.

Rzeki te są prawobrzeżnymi dopływami Bzury. Uzupełnieniem rzek są nieliczne ciek bezimienne - głównie rowy melioracyjne i zbiornik retencyjny „Zadębie” zasilany przepływowo przez rzekę Łupię.

Całkowita długość rzeki Łupi wynosi 50 km, z czego w Skierniewicach płynie na odcinku 7 km. W środkowym biegu tej rzeki utworzono zbiornik retencyjny pod nazwą „Zalew Zadębie”. Utworzony na rzece sztuczny zbiornik jest zbiornikiem przepływowym o długości 2,09 km , przy normalnym poziomie piętrzenia na rzędnej 121,0 m n.p.m. Funkcjonowanie zbiornika ogranicza do minimum zagrożenie powodziowe. Rzeka wraz z

dopływami i rowami melioracyjnymi odbiera wody powierzchniowe z 2/3 powierzchni miasta. Dla terenów przyrzecznych ważne jest funkcjonowanie doliny rzeki, która zbiera wody powierzchniowe.

W terenach zurbanizowanych (również w obszarze opracowania) wody opadowe zbierane są w system kanalizacji deszczowej i odprowadzane do rzeki Łupi.

We wschodniej części miasta przepływa rzeka Rawka. Stanowi ona prawy, największy dopływ Bzury. Rzeka ma ok. 97 km długości, a jej dorzecze obejmuje obszar 1192 km² Rawka powstaje z połączenia dwóch cieków źródłowych znajdujących się ok. 5 km na wschód od Koluszek. Wpada do Bzury między Łowiczem a Sochaczewem. Średni przepływ rzeki przy ujściu wynosi ok. 5,3 m³/s, a maksymalna rozpiętość wahań stanów wód to 2,8 m. Rawka jest zachowaną w naturalnym stanie typową rzeką niziną średniej wielkości i dlatego koryto rzeki zostało objęte ochroną rezerwatową od źródeł aż do ujścia – rezerwat przyrody Rawka, ponadto chronione są fragmenty doliny i skarpy bardziej oddalone od obecnego koryta – rezerwat Kopanicha i Ruda Chlebacz. Rzeka od Starej Rawy do Bolimowa płynie przez Bolimowski Park Krajobrazowy. Wzdłuż rzeki utworzono Obszar Natura 2000 pn. „Dolina Rawki”.

Zasady przeprowadzania oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych przez służby WIOŚ w Łodzi.

Uzyskane, na podstawie prowadzonego w 2017 roku monitoringu, wyniki badań pozwoliły na sporządzenie klasyfikacji elementów jakości wód, stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz na oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych. Ocenę przeprowadzono na podstawie rozporządzenia MŚ z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1187). Dodatkowo uwzględniono zasady określone szczegółowo w opracowanych przez GIOŚ wytycznych dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska do przeprowadzenia oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych (GIOŚ, 2018). Przeprowadzono kolejno klasyfikację poszczególnych elementów jakości wód powierzchniowych (elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych, chemicznych), klasyfikację stanu/potencjału ekologicznego, klasyfikację stanu chemicznego oraz ocenę stanu badanych jednolitych części wód powierzchniowych.

Miasto znajduje się w dorzeczu Wisły. Obszar dorzecza podzielony jest na siedem regionów wodnych:

- region wodny Małej Wisły (RZGW Gliwice),
- region wodny Górnej-Zachodniej Wisły (RZGW Kraków),
- region wodny Górnej-Wschodniej Wisły (RZGW Rzeszów),
- region wodny Narwi (RZGW Białystok),
- region wodny Bugu (RZGW Lublin),
- region wodny Środkowej Wisły (RZGW Warszawa),
- region wodny Dolnej Wisły (RZGW Gdańsk).

Miasto Skierniewice leży w Regionie Wodnym Środkowej Wisły. Zgodnie z drugą aktualizacją Planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (2022-2027), w nowym układzie planistycznym region ten zajmuje powierzchnię ok. 47 249 km². Obejmuje zlewnię rzeki Wisły od ujścia Sanny do miejscowości Włocławek. Główną rzeką regionu wodnego jest Wisła. Do największych prawobrzeżnych dopływów Wisły w tym regionie należą: Wkra, Świder, Skrwa, a lewobrzeżnych: Kamienna, Iżanka, Radomka, Pilica i Bzura.

W jego granicach wyznaczono:

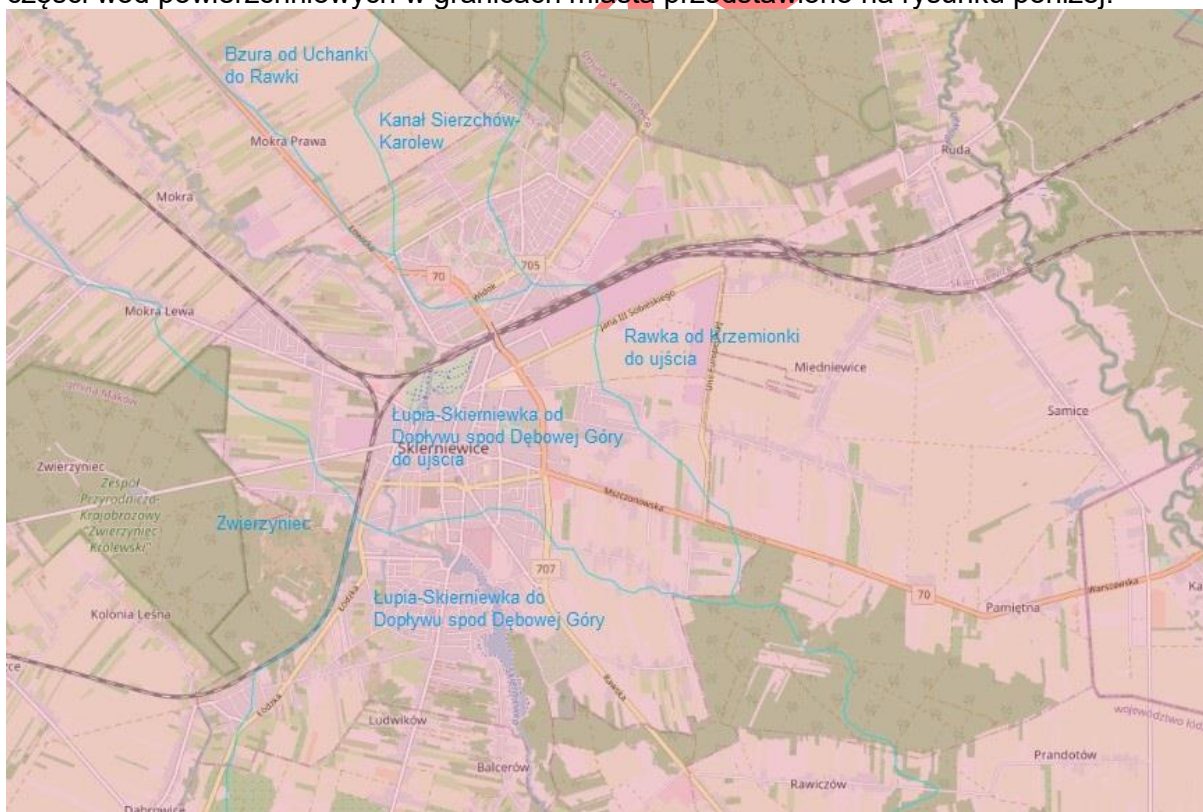
- 398 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych Rzecznych, z czego 350 ma status naturalnych części wód, 4 ma status sztucznych części wód, 44 ma status silnie zmienionych części wód;

- 5 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych Zbiornikowych, z czego 5 ma status silnie zmienionych części wód;
- 21 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych Jeziornych, z czego 20 ma status naturalnych części wód, 1 ma status silnie zmienionych części wód.

Obszar miasta Skierniewice swoimi granicami obejmuje pięć jednolitych części wód powierzchniowych:

L.p	kod JCWP	nazwa JCWP	całk. pow. (km ²)	typ JCWP
1	RW200010272569	Zwierzyniec	148.86	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty
2	RW2000112725899	Łupia-Skierniewka od Dopływu spod Dębowej Góry do ujścia	65.39	RzN - Rzeka nizinna
3	RW2000112725999	Bzura od Uchanki do Rawki	188.27	RzN - Rzeka nizinna
4	RW20001027259929	Kanał Sierzchów-Karolew	45.44	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty
5	RW2000112726999	Rawka od Krzemionki do ujścia	307.62	RzN - Rzeka nizinna
6	RW2000102725879	Łupia-Skierniewka do Dopływu spod Dębowej Góry	283.32	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty

Rozmieszczenie wymienionych w powyższej tabeli poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych w granicach miasta przedstawiono na rysunku poniżej.

Rys. 3 Poglądowa mapa jednolitych części wód powierzchniowych w granicach miasta Skierniewice, źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/mapa>

Poniżej znajduje się charakterystyka JCWP, których zasięgi znajdują się w granicach miasta Skierniewice. Stan wód został oparty na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.).

nazwa JCWP	Stan	Cel środowiskowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu	Działania podstawowe (Jednostka odpowiedzialna za realizację)
Zwierzyniec	Ogólny – zły Ekologiczny – umiarkowany Chemiczny – poniżej dobrego	stan ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [fosfor ogólny, fosforany, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylen(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	Ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa (WIOŚ w Łodzi)
Łupia-Skierniewka od Dopywu spod Dębowej Góry do ujścia	Ogólny – zły Ekologiczny – słaby Chemiczny – poniżej dobrego	stan ekologiczny: dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylen(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	Poprawa warunków dla obszarów chronionych (ZKP woj. Łódzkiego) Gospodarka ściekowa (gmina Skierniewica wiodąca aglomeracja)
Bzura od Uchanki do Rawki	Ogólny – zły Ekologiczny – umiarkowany Chemiczny – poniżej dobrego	stan ekologiczny: dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	Poprawa warunków dla obszarów chronionych (ZKP woj. Łódzkiego) Ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa (WIORiN Łódź, WIORiN Warszawa, WIOŚ w Łodzi, WIOŚ w Warszawie) Redukcja emisji i zrzutów substancji priorytetowych (RZGW Warszawa; ZZ w Łowiczu; WIOŚ w Łodzi, WIOŚ w Warszawie) Gospodarka ściekowa (gmina Łowicz)
Kanał Sierzechów-Karolew	Ogólny – zły Ekologiczny – umiarkowany	stan ekologiczny: dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest	zagrożona	Ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa

	wany Chemiczny – poniżej dobrego	monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry		(WIOŚ w Łodzi, WIORiN Łódź) Poprawa warunków dla obszarów chronionych (ZKP woj. Łódzkiego) Poprawa warunków hydromorfologicznych rzek i potoków (KZGW; RZGW ZZ)
Rawka od Krzemi onki do ujścia	Ogólny – zły Ekologiczny – umiarko- wany Stan chemiczny – poniżej dobrego	stan ekologiczny: dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	Gospodarka ściekowa (gmina Gmina Miasto Rawa Mazowiecka (wiodąca w aglomeracji) Redukcja emisji i zrzutów substancji priorytetowych (RZGW Warszawa; ZZ w Łowiczu; WIOŚ w Łodzi, WIOŚ w Warszawie) Poprawa warunków dla obszarów chronionych (ZKP woj. Łódzkiego/ Właściciel, dzierżawca, posiadacz lub zarządca terenu/ Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 w porozumieniu z właścicielem, dzierżawcą posiadaczem lub zarządcą terenu/ Regionalny Konserwator Przyrody w Łodzi/ RDOŚ Łódź, RDOŚ Warszawa) Zapewnienie ciągłości biologicznej i morfologicznej rzek i potoków (RDOŚ Łódź; RDOŚ Warszawa) Poprawa warunków hydromorfologicznych rzek i potoków (RDOŚ Łódź, RDOŚ Warszawa, Regionalny Konserwator Przyrody w Łodzi)
Łupia- Skiernie wka do Dopływ u spod	Ogólny – zły Ekologiczny – słaby	stan ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny, zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik	zagrożona	Gospodarka ściekowa (gm. Głuchów)

Dębowa Góra	Chemiczny – brak danych	diadromiczny D stan chemiczny: dobry		
-------------	-------------------------	---	--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

Obszar niniejszego opracowania znajduje się w granicach JCWP – Kanał Sierzchów – Karolew. W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oceniono stan tego obszaru JCWP jako zły. Celem środowiskowym jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych oceniono jako zagrożone.

Na terenie objętym opracowaniem ani w jego pobliżu nie znajdują się wody powierzchniowe. Obszar opracowania znajduje się poza zasięgiem obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, o których mowa w ustawie Prawo wodne, na podstawie map ryzyka powodziowego i map zagrożenia powodziowego, tj. w zasięgu obszaru szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie raz na sto lat ($Q=1\%$) i raz na 10 lat ($Q=10\%$) rzeki Rawki i Łupi, a także poza obszarem na którym prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat - poza obszarem na którym istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego ($Q = 0,2\%$).

Zgodnie z powyższym nie zachodzi potrzeba uwzględnienia w projekcie planu ustaleń dotyczących zakazów i ograniczeń w użytkowaniu przedmiotowych obszarów, jakie obowiązują na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne.

2.5. Warunki glebowe

W obrębie obszaru opracowania grunty nie zostały sklasyfikowane, zostały przekształcone antropogenicznie. Przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2409), w zakresie zmiany przeznaczenia gruntów, nie stosuje się do gruntów rolnych stanowiących użytki rolne w granicach administracyjnych miast.

2.6. Zasoby przyrodnicze, walory krajobrazowe i ich ochrona prawna

Pod względem klasyfikacji geobotanicznej J. M. Matuszkiewicza teren objęty niniejszą analizą znajduje się w południowo-zachodniej części krainy Południowomazowiecko-Podlaskiej w okręgu Łowicko-Warszawskim. Potencjalną roślinnością tego obszaru są bory mieszane i grądy odmiany mazowiecko - podlaskiej.

Obszar miasta jest silnie przekształcony antropogenicznie. Sprzyja to zanikowi roślinności naturalnej, która na obrzeżach miasta przyjmuje formy głównie lasów mieszanych świeżych i grądów. Walory krajobrazowe są pochodną czynników naturalnych takich jak: ukształtowanie terenu, obecność cieków oraz zieleni miejskiej, obecność terenów zalesionych oraz działalność człowieka, która często bardzo znacznie je modyfikuje.

Teren miasta stanowi północno-wschodni fragment wysoczyzny postglacjalnej, która od północy opada ku Równinie Łowicko-Błońskiej, a od strony północno-wschodniej poprzez rzekę Rawkę graniczy z obszarem Wysoczyzny Rawskiej.

Miasto ulokowane jest na płaskiej wysoczyźnie morenowej, której rzeźbę urozmaicają doliny rzek spływających do Bzury z Wzniesień Południowo-mazowieckich: Rawki, Łupi i Pisi. Równina na której położone jest miasto przedstawia płaski poziom denudacyjny, z wysokościami bezwzględными od 85 do 140 m. Rzeźba terenu wraz z zielenią, która jej nieodłącznie towarzyszy, powinna stanowić główny szkielet systemu przyrodniczego miasta, powiązanego z funkcją rekreacji i wypoczynku dla jego mieszkańców. Rzeźba terenu jest najbardziej trwałym elementem środowiska naturalnego, jednak jej wpływ na oblicze urbanistyczno-architektoniczne miasta jest znacznie zaniżony i dla współczesnego

miasta niewystarczający. Warunki naturalne Skierniewic, typowe dla Niziny Środkowomazowieckiej charakteryzuje mała zmienność hipsometryczna i niewielki udział powierzchni leśnych. Istotnym elementem krajobrazu jest również woda. Układ hydrograficzny w znacznym stopniu określa istniejący i potencjalny krajobraz miasta. Sieć hydrograficzna charakteryzuje się znaczną ilością niewielkich cieków o niedużych przepływach. Obszar Skierniewic nie posiada szczególnie dużych zasobów wodnych – należy uznać go wręcz za ubogi w wody powierzchniowe. Wpływa na to przede wszystkim niewielka ilość dużych cieków prowadzących znaczące wody jak też brak większych naturalnych zbiorników. Wody stanowią nierozdzielny element systemu terenów biologicznie czynnych, podnosząc jego potencjał przyrodniczy i krajobrazowy. Powiązanie cieków i zbiorników wodnych z układem i obiektami terenów zieleni (terenów biologicznie czynnych) stanowi szkielet kompozycji przyrodniczej miasta. Powinien on, jak komunikacja, tworzyć w mieście zwarty system funkcjonalno-przestrzenny, a jego potencjał krajobrazowy (trwałość systemu) mógłby zostać zwiększony poprzez jego wpisanie w naturalną rzeźbę terenu.

Tereny zieleni na obszarze Skierniewic zajmują łącznie ok. 225,38 ha co stanowi ok. 6,57 % ogólnej powierzchni miasta. W ich skład wchodzi: park, zieleńce, obiekty sportowe, zieleń osiedlowa, zieleń przyuliczna, cmentarze, ogrody dydaktyczne (pola doświadczalne), zbiornik „Zadębie”. W powierzchni tej nie zawierają się ogrody przy zabudowie indywidualnej.

Największą powierzchnię spośród terenów zieleni zajmują pola doświadczalne Instytutu Ogrodnictwa (uprawne pola doświadczalne i sady). Oprócz swojej funkcji dydaktycznej, stanowią one rezerwar terenów zieleni objętych ochroną przed zabudową miejską. Zieleń towarzysząca poszczególnym ulicom stanowi również swoiste łączniki pomiędzy poszczególnymi obiektami stanowiącymi węzły ekologiczne.

Obszar opracowania znajdują się poza obszarami objętymi ochroną w trybie przepisów ustawy o ochronie przyrody.

W odległości ponad 4,3 km od północno-wschodniej granicy analizowanego obszaru, w linii prostej w kierunku na wschód, w sąsiedztwie granicy administracyjnej miasta, znajduje się Obszar Natura 2000 pn. „Dolina Rawki” wchodzący w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej. Pozostałe obszary objęte ochroną prawną znajdują się na obrzeżach miasta w następujących odległościach od ww. obszaru:

- rezerwat przyrody pn. „Rawka” – 4,3 km w kierunku na wschód,
- Bolimowski Park Krajobrazowy – 1,5 km w linii prostej w kierunku na północ,
- Bolimowsko-Radziejowski Obszar Chronionego Krajobrazu z doliną Środkowej Rawki 1,7 km w linii prostej w kierunku na północ,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy pn. „Zwierzyniec Królewski” – 2,5 km w linii prostej w kierunku na południowy - zachód.

W obrębie obszaru opracowania nie występują obiekty objęte ochroną pomnikową. Obszar opracowania jest w pełni zabudowany lub utwardzony. Proces ten sprzyjał zanikowi zbiorowisk roślinności naturalnej. Wśród zieleni osiedlowej występują pojedyncze gatunki drzew i krzewów. W obrębie zabudowy nie odnotowano swoistych typów zbiorowisk, nie odnotowano żadnych zbiorowisk naturalnych. Tereny zieleni charakteryzują się niewielką bioróżnorodnością. Ciągom komunikacyjnym i zabudowie towarzyszą zbiorowiska roślinności synantropijnej głównie ruderalnej. Zbiorowiska te nie należą do siedlisk zagrożonych w skali Europy, figurujących w załączniku I Dyrektywy Rady Wspólnot Europejskich 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa), ani gatunków rzadkich lub zagrożonych w skali kraju i regionu, zgodnie z Czerwoną listą roślin i grzybów Polski (Zarzycki i in. 2006).

Reasumując powyższe można stwierdzić, iż w wyniku ingerencji antropogenicznej naturalny krajobraz roślinny został zdecydowanie zmieniony.

W obrębie analizowanego terenu nie prowadzono obserwacji i nie dokonano inwentaryzacji występującej tam fauny. Biorąc pod uwagę znaczne przekształcenia

antropogeniczne (stopień zabudowania terenu i funkcjonowanie drogi krajowej – ulicy Widok i Wyszyńskiego), należy spodziewać się, że istniejąca na terenie fauna może mieć charakter związany z osiedlami ludzkimi.

Mimo barier drogowych w obszarze opracowania mogą pojawiać się: zając szarak (*Lepus europaeus*), lis (*Vulpes vulpes*), sarna (*Capreolus capreolus*). Są to gatunki łowne z okresem ochronnym.

Oprócz tego, może występować nornica ruda (*Clethrionomys glareolus*), mysz polna (*Apodemus agrarius*) i mysz leśna (*Apodemus flavicollis*). Miejscowo występujące kopce, głównie w terenach nieużytków świadczą o występowaniu kreta (*Talpa Europaea*) - gatunek objęty ochroną prawną występujący poza ogrodami, szkółkami i lotniskami.

Niektóre z ww. zwierząt w poszukiwaniu pokarmu, kryjówek czy miejsc rozrodu podążają nawet do centrów miast. Natrafiając na odpowiednie warunki siedliskowe rozmnażają się i tworzą lokalne populacje na stałe bytujące na osiedlach domów jednorodzinnych.

Na obrzeżach miasta i terenach podmiejskich duża różnorodność biotopów przekłada się na bogactwo różnorodności świata zwierząt. We wszystkich typach siedlisk dominują bezkręgowce. Z roślinnością łąk i muraw związane są owady z rzędów: motyli *Lepidoptera*, prostoskrzydłe *Orthoptera*, błonkoskrzydłe *Hymenoptera*, pluskwiaki różnoskrzydłe *Heteroptera* oraz pajęczaki *Arachnida*. Dla ptaków miasto jest niezwykle atrakcyjne ze względu na dostępność pożywienia. Spore znaczenie ma również bezpieczeństwo – w miastach jest zdecydowanie mniej drapieżników. Najczęstszymi ptasimi bywalcami miasta są: wróble i sikory, gołębie, kosy, szpaki, jerzyki, zięby oraz niektóre krukowate.

2.7. Różnorodność biologiczna

Pod względem różnorodności biologicznej, miasto Skierniewice nie należy do obszarów znacznie zróżnicowanych. Różnorodność gatunkowa świata zwierząt i roślin najbogatsza jest w terenach przyrzecznych oraz leśnych, głównie są to tereny prawnie chronione w formie obszaru chronionego krajobrazu i parku krajobrazowego. Obszary zurbanizowane charakteryzują się małą różnorodnością gatunkową, zarówno flory jak i fauny. Dominują tu gatunki synantropijne, głównie ruderalne, znajdujące się głównie przy ciągach komunikacyjnych oraz rośliny znajdujące się głównie w obszarach zabudowy mieszkaniowej. Są to rośliny podatne na wszelkie zmiany.

Obszar opracowania

Bioróżnorodność zbiorowisk i siedlisk, w obrębie obszaru opracowania jest niewielka. Podatne są one na wszelkie zmiany i odznaczają się słabą zdolnością do regeneracji.

Ubożenie bioróżnorodności wyraża się poprzez utratę siedlisk, wymieranie gatunków, zmniejszanie zróżnicowania genowego w populacjach.

2.8. Środowisko kulturowe

Na obszarze objętym projektem planu miejscowego nie występują zabytki i inne formy chronione w oparciu o przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ustalenia projektu planu nie ingerują w ww. obiekty.

3. Zagrożenia środowiska i problemy jego ochrony

Biorąc pod uwagę opisane powyżej uwarunkowania środowiskowe oraz dotychczasowy stan zagospodarowania obszaru projektu planu miejscowego i najbliższego otoczenia można przypuszczać, że nie występują istotne zagrożenia dla funkcjonowania środowiska w tych obszarach. W obrębie obszaru opracowania i w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obiekty o uciążliwym oddziaływaniu, mający wymiar ponadlokalny. Należy jednak mieć na uwadze, że stan komponentów środowiska

zależny jest od intensywności oddziaływań źródeł uciążliwości umiejscowionych odległe lub od skumulowanego oddziaływania tych źródeł.

Istotne problemy z zakresu ochrony środowiska, które mają znaczenie dla funkcjonowania środowiska na obszarze projektu planu miejscowego związane są z utrzymaniem właściwego stanu czystości powietrza atmosferycznego na obszarze miasta.

3.1. Powietrze atmosferyczne

Dane o stanie powietrza w roku 2017 wg. Raportu o stanie środowiska w woj. łódzkim, 2018 r.

EMISJA:

Gazy (suma SO₂, NO₂, CO) / Pył PM10 [Mg/a]:

- emisja punktowa: 706,3 / 57,8
- emisja liniowa: 71,4 / 18,9
- emisja powierzchniowa: 3 465,1 / 284,8
- rolnictwo: 3,5 / 21,4

IMISJA:

Na terenie miasta Skierniewice nie były prowadzone pomiary ciągłe na stacjach automatycznych. Pomiary manualne stężenia pyłu PM10 oraz benzo(a)pirenu i metali w pyłe PM10 prowadzone były w Skierniewicach na stacji pomiarowej przy ul. Marii Konopnickiej 5.

STAN:

Na terenie powiatu w 2017 r. stwierdzono występowanie obszarów przekroczeń dopuszczalnych i docelowych poziomów substancji w powietrzu określonych wg kryteriów dla ochrony zdrowia.

Na podstawie matematycznego modelowania jakości powietrza określono:

- występowanie obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 (rok) na terenie całego miasta Skierniewice,
- obszar przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 (24-godziny) wystąpił na terenie całego miasta,
- Obszar przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM2,5 (rok) wystąpił na terenie całego miasta.

Według kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin na obszarze miast nie dokonuje się oceny jakości powietrza.

Źródłem wysokich stężeń benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM2,5, PM10 jest proces spalania paliw w celach grzewczych. Stężenia te w okresie zimowym są znacznie wyższe niż w sezonie letnim.

Natomiast do czynników powodujących powstawanie ozonu zalicza się tlenki azotu oraz węglowodory. Ozon jest zanieczyszczeniem pochodzenia fotochemicznego, a jego stężenie zależy bezpośrednio od stopnia nasłonecznienia, wilgotności względnej, temperatury oraz prędkości wiatru. Przyczyny przekroczeń poziomów celów długoterminowych dla ozonu to: komunikacja, warunki pogodowe, naturalne źródła emisji oraz napływ zanieczyszczeń prekursorów ozonu spoza granic województwa.

Przekroczenia jakości powietrza w mieście Skierniewice głównie spowodowane są przez źródła emisyjne zlokalizowane w Skierniewicach, ale również przez źródła spoza miasta, z całej Strefy Łódzkiej (emisja napływowa). Głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza w mieście jest tzw. emisja niska głównie z sektora budownictwa indywidualnego oraz komunalnego, emisja komunikacyjna z dróg, a także w niewielkim stopniu emisja

punktowa z zakładów przemysłowych zlokalizowanych na terenie miasta. Na obszarze miasta znajdują się zakłady przemysłowe, które emitują zanieczyszczenia do powietrza, są to m.in. Energetyka Ciepła Sp. z o.o., Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, Coveris Rigid Polska Sp. z o.o., Polski Ogród Oddział/Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego, ZIPO, FERROXCUBE, VEKA, AUSTROTHERM.

Urząd Miasta w Skierniewicach aby chronić jakość powietrza wyznaczyło następujący program:

- ograniczenie emisji z indywidualnych systemów grzewczych poprzez likwidację starych kotłów - poprzez podłączenie do sieci ciepłej lub zastosowanie ogrzewania elektrycznego lub poprzez zmianę paliwa, wymianę starych kotłów na nowe,
- ograniczenie zużycia produkowanej energii i ograniczenie emisji na obszarze przekroczeń przez termoizolację budynków,
- wykorzystanie alternatywnych źródeł energii w postaci kolektorów słonecznych, pomp ciepła lub wykorzystania energii wiatru, które stanowiłyby uzupełniające źródła pozyskiwania energii ciepłej.

Obszar opracowania znajduje się na terenie, gdzie funkcjonuje sieć gazowa. Gros budynków jest pod nią podłączonych. Ciepła woda dostarczana jest z miejskiej ciepłowni. Korzystanie z nie węglowych czynników ciepła, minimalizuje ilość podstawowych zanieczyszczeń takich jak: dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłów zawieszonych w powietrzu. Stąd należy przypuszczać, iż emisja toksycznych gazów emitowanych z palenisk domowych znajdujących się w okolicy jest niewielka.

Ze względu na lokalizację obszaru – przy ulicach o znacznym natężeniu ruchu ul. Widok i ul. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego można spodziewać się, iż emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych może być znacząca. Brak stosownych pomiarów z zakresu emisji zanieczyszczeń nie pozwala na dokładniejszą ocenę.

3.2. Klimat akustyczny

Podstawowymi źródłami hałasu w mieście jest ruch kołowy i kolejowy. Mniejszy wpływ na poziom hałasu ma przemysł i działalność usługowa. Do źródeł hałasu komunikacyjnego (drogowego) należy zaliczyć:

- pojazdy samochodowe,
- inne pojazdy i maszyny poruszające się po drogach za pomocą własnego napędu,
- drogi jako umowne linie źródła hałasu,

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określone są w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, stanowiące załącznik do obwieszczenia Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. (Dz. U. z dnia 22 stycznia 2014 r., poz. 112).

Ponieważ obszar opracowania znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie skrzyżowania ulic – Widok oraz Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, tj. ulicy wyprowadzającej ruch samochodowy w kierunku Łowicza oraz autostrady A2, należy przypuszczać, iż największe obciążenie dla środowiska obszaru planu stanowi hałas komunikacyjny emitowany przez ruch samochodowy, w tym ciężarowy. Ulica Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego to droga o dużym ruchu komunikacyjnym, generująca hałas samochodowy, drgania (wibracje) oraz zanieczyszczenie powietrza. Drogą tą poruszają się także samochody ciężarowe. Ustalona w projekcie planu nieprzekraczalna linia zabudowy od linii rozgraniczającej tej drogi winna być wystarczająca dla zapewnienia ochrony przed hałasem i drganiem.

Ulica Czesława Lisaka to droga gminna klasy dojazdowej. Nie generuje one zwiększonego ruchu samochodowego a więc i hałasu akustycznego.

III. USTALENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO

Projekt obejmuje obszar położony w północnej części miasta pomiędzy ulicami: Szarych Szeregów, M. Wańkowicza, T. Wagnera, Widok oraz Ks. Kardynała Stefana

Wyszyńskiego. W planie ustalono tereny: zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, usług, oraz usług lub obsługi komunikacji.

Projekt planu zakłada umożliwienie realizacji inwestycji polegającej na rozbudowie i przebudowie wielkopowierzchniowego obiektu handlowo-usługowego poprzez wskazanie odpowiednich warunków i zasady zagospodarowania.

Projekt planu nie narusza ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja.

IV. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W granicach obszaru opracowania i w najbliższym sąsiedztwie elementy środowiska takie jak: roślinność, gleby, powietrze, środowisko wodno-gruntowe należą do silnie przekształconych. Nie mniej jednak, pomimo tych przekształceń stanowią one zasadniczy element środowiska życia mieszkańców i użytkowników obszaru opracowania jak i jego otoczenia. Realizacja ustaleń planu ma prowadzić, jeśli nie do poprawy, to przynajmniej do nie pogarszania ich stanu. Służyć temu mają ustalenia projektu planu określające zasady gospodarowania w obrębie obszaru opracowania, zasady obsługi obszaru w zakresie infrastruktury technicznej oraz ustalenia dotyczące zachowania terenów przyrodniczo aktywnych.

Istniejące zainwestowanie nie jest związane z negatywnym oddziaływaniem na środowisko. W przypadku nie podejmowania działań inwestycyjnych stan środowiska nie uległby istotnym negatywnym przekształceniom. Drastyczne przekształcenia antropogeniczne nastąpiły w momencie przekształcania terenów wolnych od zabudowy (terenów rolniczych) w osiedle zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wraz z obiektami handlowo-usługowymi. Należy przypuszczać, iż przy dotychczasowym użytkowaniu nie nastąpią znaczące zmiany w środowisku naturalnym, a te które będą występować stanowią będą dalszy proces urbanizacji terenu, bez większego wpływu na środowisko naturalne obszaru opracowania i terenów w sąsiedztwie.

V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH ZOSTAŁY ONE UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU

Ze względu na przynależność Polski do Unii Europejskiej, Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz brania udziału w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska, wynikające z dokumentów rangi międzynarodowej.

Dokumentem nadrzędnym jest „Strategia Zrównoważonego Rozwoju Unii Europejskiej” (Strategia z Göteborga), w której wśród siedmiu kluczowych wyzwań w sferze polityki gospodarczej, ekologicznej i społecznej znalazły się m.in.:

- ograniczanie zmian klimatu oraz promowanie czystszej energii,
- zapewnienie, by systemy transportowe odpowiadały wymogom ochrony środowiska oraz spełniały gospodarcze i społeczne potrzeby społeczeństwa,
- promowanie wysokiej jakości zdrowia publicznego,
- aktywne promowanie zrównoważonego rozwoju.

uwzględnienie wymagań gospodarczych, społecznych, kulturowych i regionalnych.

Na poziomie krajowym, strategiczne cele ochrony środowiska, oparte o prawo międzynarodowe, zawarte są w dokumentach rządowych takich jak: „Polityka Ekologiczna Państwa 2030.

Polityka Ekologiczna Państwa do roku 2030, obejmuje następującą tematykę:

- bezpieczeństwo biologiczne, w tym organizmy genetycznie zmodyfikowane,
- klimat akustyczny,

- najlepsze dostępne techniki BAT,
- odpady,
- pola elektromagnetyczne,
- powierzchnia ziemi,
- powietrze,
- promieniowanie jonizujące,
- służby ochrony środowiska i podmioty biorące udział w zarządzaniu środowiskiem,
- system finansowania ochrony środowiska,
- system ocen oddziaływania na środowisko,
- technologie środowiskowe,
- wzorce zrównoważonej konsumpcji i edukacja ekologiczna, w tym dostęp do informacji, – zasoby geologiczne,
- zasoby przyrodnicze, w tym krajobraz, leśnictwo i różnorodność biologiczna,
- zasoby wodne, w tym jakość wód,
- zmiany klimatu (mitygacja i adaptacja).

Cele szczegółowe PEP2030 dotyczą zdrowia, gospodarki i klimatu. Realizacja celów środowiskowych będzie wspierana przez cele horyzontalne, dotyczące edukacji ekologicznej oraz efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (rozdz. Cele PEP2030). Cele szczegółowe będą monitorowane za pomocą zestawu wskaźników (rozdz. Wskaźniki realizacji celów PEP2030) oraz realizowane poprzez kierunki interwencji (rozdz. Kierunki interwencji PEP2030):

- Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb, – Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej, – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, – Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT, – Przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- Adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Do projektów strategicznych PEP2030 należą (załącznik 3 Projekty strategiczne PEP2030): – Czyste powietrze, – Audyty krajobrazowe, – Opracowanie i wdrożenie spójnej i kompleksowej Polityki Surowcowej Państwa, – GreenEvo – akcelerator zielonych technologii, – Leśne Gospodarstwa Węglowe, – Budownictwo drewniane, – Adaptacja do zmian klimatu, – Kompleksowy program adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatycznych do roku 2020, – Woda dla rolnictwa.

Ponadto istnieje „Krajowa Strategia Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej” oraz Program działań na lata 20015-2020. Wszystkie te dokumenty są oparte na przepisach wspólnotowych i przyjętych przez Polskę konwencjach międzynarodowych.

„Krajowa Strategia Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej” ustala wiodącą zasadę polityki ekologicznej państwa tj. zasadę zrównoważonego rozwoju ustanowionej w Rio de Janeiro w 1992r. Podstawowym założeniem zrównoważonego rozwoju jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe możliwości korzystanie z nich przez obecne i przyszłe pokolenia, przy

jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym.

Cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i ogólnokrajowym stanowią z kolei podstawę konstruowania celi szczegółowych na szczeblu krajowym – regionalnym i lokalnym. Postulaty zawarte w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego” 2030+ przyjętego przez Sejmik Województwa Łódzkiego uchwałą Nr LV/679/18 z dnia 28 sierpnia 2018 r., odnoszące się do potrzeb w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego koncentrują się na potrzebie poprawy stanu środowiska, poprzez podjęcie następujących działań:

- racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi,
- zwiększenie i poprawa jakości zasobów wodnych,
- poprawa jakości powietrza,
- kształtowanie zasobów leśnych,
- zachowanie i wzrost różnorodności biologicznej,
- zachowanie najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego,
- przeciwdziałanie zagrożeniom

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalenia „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Skierniewice- II edycja”, które określają politykę przestrzenną, w tym zasady zagospodarowania przestrzennego miasta równocześnie uwzględniają ustalenia określone w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego”.

W zakresie powiązań środowiskowych i kulturowych celem głównym, zapisanym w Planie Województwa, jest kształtowanie tożsamości regionalnej w oparciu o walory przyrodnicze, kulturowe i turystyczne regionu, a kierunkami działań są:

- ochrona najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego,
- zachowanie i ochrona materialnych i niematerialnych zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu kulturowego województwa.

Założenia zawarte w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja” tworzone były w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju.

Podstawowym celem polityki jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańcom, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych.

Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto w dwóch grupach:

- w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych,
- w zakresie jakości środowiska.

Wśród nich, w kontekście zakresu ustaleń Studium wymienić należy: racjonalizację użytkowania wody, ochronę gleb, wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, gospodarowanie odpadami, jakość wód, jakość powietrza, zmiany klimatu, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne, różnorodność biologiczną i krajobrazową.

„Program ochrony środowiska dla województwa łódzkiego 2016” na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 definiuje cel nadrzędny oraz cele główne i cele uzupełniające.

Cel nadrzędny brzmi:

„Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa łódzkiego oraz zagwarantowanie szerokiego dostępu do informacji o środowisku”.

Cel główny: Ochrona i poprawa środowiska

- Priorytet I – Ochrona zasobów naturalnych,
- Priorytet II – Ochrona jakości powietrza,
- Priorytet III – Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych oraz ochrona przed powodzią i suszą,
- Priorytet IV – Racjonalizacja gospodarka odpadami,
- Priorytet V – Oddziaływanie hałasu,

- Priorytet VI – Oddziaływanie pól elektromagnetycznych,
- Priorytet VII – Edukacja ekologiczna,
- Priorytet VIII – Poważne awarie.

Cele ochrony środowiska ustanowione w odniesieniu do obszaru Skierniewic zawarte zostały w dwóch podstawowych dokumentach określających potrzeby i zasady kształtowania środowiska przyrodniczego miasta: „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Skierniewice w latach 2017 -2020” z perspektywą na lata 2021-2024 .

Po dokonaniu aktualizacji diagnozy stanu środowiska na terenie Skierniewic dokonano wyboru najistotniejszych zagadnień, których rozwiązanie przyczyni się do poprawy stanu środowiska i rozwiązania najistotniejszych kwestii jego ochrony.

Cele strategiczne (główne)to:

- poprawa stanu środowiska,
- minimalizacja zagrożeń dla środowiska,
- rozwój gospodarczy w oparciu o wysoką świadomość ekologiczną mieszkańców.

Na realizację celów strategicznych składają się działania we wszystkich komponentach ochrony środowiska. Założenia planu zadań na lata 2013-2016 i lata 2017-2020 przeprowadzono w podziale na grupy:

1. Ochrona powietrza atmosferycznego,
2. Ochrona przed hałasem,
3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym,
4. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych,
5. Gospodarka odpadami,
6. Ochrona gleb i powierzchni ziemi,
7. Ochrona środowiska przyrodniczego,
8. Minimalizacja zagrożeń dla środowiska,
9. Przyjazny środowisku naturalnemu rozwój gospodarczy,
10. Edukacja ekologiczna

Ważnymi dokumentami, mającymi wpływ na ochronę środowiska przyrodniczego na szczeblu samorządowym są lokalne plany rozwoju, inwentaryzacje przyrodnicze, programy gospodarki odpadami, opracowania ekofizjograficzne i inne.

VI. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1.Przewidywane skutki wpływu ustaleń projektu planu na środowisko oraz na cele i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2 000 z uwzględnieniem zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy

Obszar opracowania od zachodu graniczy z Zespołem Przyrodniczo-Krajobrazowym „Zwierzyniec Królewski”. Blisko stumetrowy pas gruntów od zachodniej granicy znajduje się w otulinie powyższego Zespołu. W obrębie analizowanego obszaru nie występują ani nie są wskazywane do objęcia ochroną obszary, które mogłyby zasilić Sieć Obszarów Natura 2000.

Najbliższy obszar Natura 2000 „Dolina Rawski” znajduje się w odległości ok. W zasięgu ok. 4,3 km od obszaru opracowania, w linii prostej w kierunku na północny wschód, w sąsiedztwie granicy administracyjnej miasta znajduje się Obszar Natura 2 000 pn. „Dolina Rawki” wchodzący w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej.

Pozostałe obszary objęte ochroną prawną znajdują się na obrzeżach miasta w następujących odległościach od obszaru opracowania:

- rezerwat przyrody pn. „Rawka” – ok. 4,3 km w linii prostej w kierunku na wschód,
- Bolimowski Park Krajobrazowy – ok. 1,5 km w linii prostej w kierunku na północ,
- Bolimowsko-Radziejowicki Obszar Chronionego Krajobrazu z doliną Środkowej Rawki ok. 1,7 km w linii prostej w kierunku na północ,

- zespół przyrodniczo-krajobrazowy pn. „Zwierzyniec Królewski” – 2,5 km w linii prostej w kierunku na południowy - zachód.

Ustalone w projekcie planu przeznaczenie terenu oraz zasady i warunki zagospodarowania nie będą negatywnie wpływały na obszary objęte ochroną prawną.

Prognozuje się, że z uwagi na odległości oraz planowany sposób zagospodarowania obszaru opracowania, przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji ustaleń planu, nie będą mieć wpływu na Obszary Natura 2000 i na pozostałe obszary chronione w trybie przepisów ustawy o ochronie przyrody.

Charakter planu, założenia i przyszła realizacja jego ustaleń ze względu na niewielkie rozmiary przekształceń, nie będą mieć znaczącego wpływu na ekosystem miasta i na krajobraz. Prognozuje się, że powstające zmiany dotyczące poszczególnych komponentów środowiska będą miały charakter lokalny.

2. Skutki wpływu ustaleń zmiany planu na poszczególne komponenty środowiska

2.1. Skutki wpływu na różnorodność biologiczną

Analizowany teren, nie posiada udokumentowanych walorów przyrodniczych, które mogłyby predysponować ten obszar do ochrony w trybie przepisów ustawy o ochronie przyrody. W związku z powyższym powierzchnie dotychczas niezabudowane mogą zostać przeznaczone pod zagospodarowanie. Dla zabezpieczenia tych obiektów przed nadmiernymi przekształceniami projekt planu dopuszcza m. in. możliwość realizacji nowej zabudowy w ściśle określonych granicach wyznaczonych przez nieprzekraczalne linie zabudowy, ustala wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej i maksymalny wskaźnik zabudowy. Realizacja nowej zabudowy lub innych zamierzeń inwestycyjnych nie spowoduje zmniejszenia udziału powierzchni biologicznie czynnej w stopniu zasadniczym.

2.2. Skutki wpływu na gleby i powierzchnię ziemi

Należy spodziewać iż, w związku z przystąpieniem do realizacji ustaleń planu miejscowego nie nastąpią istotne zmiany w ukształtowaniu powierzchni terenów przewidzianych do zabudowy. Nowe formy powierzchniowe towarzyszące budowom, jak nasypy, wykopy, najczęściej nie będą miały charakteru trwałego, a ich rozmiary – raczej niewielkie i niezauważalne w terenie. Uwzględniając zapisy projektu planu w zakresie ochrony środowiska i proponowane rozwiązania projektowe oraz charakter i wielkość inwestycji (zmian) nie przewiduję znaczącego negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi i gleby. Projekt ustala maksymalną powierzchnię zabudowy i minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

2.3. Skutki wpływu na środowisko wodno-gruntowe, wody powierzchniowe i podziemne

W efekcie realizacji zabudowy mieszkaniowej, usługowej, zabudowy obsługi komunikacji i infrastruktury technicznej w obrębie obszaru opracowania i w terenach przyległych nastąpiły różnorodne, długoterminowe przekształcenia takie jak:

- trwale uszczelnienie terenu poprzez zabudowę,
- ograniczenie powierzchni umożliwiającej infiltrację wód opadowych lub roztopowych,
- zmniejszenie ilości wody infiltrującej do gruntu związane ze zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej,
- ograniczenie retencji wód w wierzchniej warstwie gleby,
- zwiększenie odpływu wód opadowych i roztopowych.

Ww. oddziaływania następowały od momentu wprowadzenia zabudowy w tereny otwarte.

W zakresie zapewnienia warunków infiltracji wód, istotne są zapisy projektu planu w zakresie parametrów zabudowy obszaru opracowania w tym: zachowanie powierzchni biologicznie czynnej i ustalenia maksymalnego wskaźnika powierzchni i intensywności

zabudowy. Ustalenia te mają służyć ograniczeniu uszczelniania gruntu oraz zachowania możliwie dużej powierzchni „przyrodniczo-aktywnej”, co z kolei umożliwi naturalną filtrację wód do gruntu oraz zabezpieczy przed nadmiernym odpływem wód deszczowych z analizowanego obszaru.

Obecne regulacje w zakresie umożliwienia rozbudowy budynków, wprowadzone poprzez ustalenia projektu planu, nie będą mieć większego wpływu na środowisko wodno-gruntowe, wody powierzchniowe i podziemne. Ustalenia planu nie wpłyną na zachwianie dążenia do osiągnięcia celów środowiskowych określonych dla obszaru dorzecza Wisły.

Niemniej, w związku ze zmieniającymi się warunkami klimatycznymi – coraz wyższe średnie roczne temperatury powietrza oraz małą ilość opadów, przewiduje się negatywny wpływ powiększających się terenów utwardzonych na środowisko wodno-gruntowe. Nawalne deszcze mogą powodować szybki spływ wody z powierzchni utwardzonych jak i powierzchni ziemi ze względu na trudnoprzepuszczalne podłoże. W celu zatrzymania wody w miejscu jej powstania oraz przeciwdziałania podnoszenia się wód powodziowych w rzekach należy umożliwić wchłanianie wód do ziemi, w tym z opóźnieniem. Zaleca się stosowanie urządzeń retencyjnych w celu zatrzymywania nadmiaru wód i jego rozprowadzanie na własnej nieruchomości w dostosowanym do możliwości wchłaniania gruntu tempie oraz czasie. Zaleca się również stosowanie urządzeń umożliwiających wykorzystanie wód na miejscu – na cele bytowe oraz gospodarcze, w zgodzie z przepisami odrębnymi.

2.4. Skutki wpływu na klimat

Prognozuje się, iż w wyniku realizacji ustaleń projektu planu, ze względu na charakter możliwych przekształceń nie nastąpią zmiany w zakresie lokalnego klimatu i zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Pojawiające się zanieczyszczenia pyłowe, powstające w trakcie przebudowy danego obiektu będą miały charakter wyłącznie lokalny o niskiej sile oddziaływania. Mając na uwadze niewielki zakres zmian, wpływ ten można uznać za marginalny i pomijalny.

2.5 Skutki wpływu na kopaliny

Na terenie objętym projektem planu nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych. Dlatego też ustalenia planu nie dotyczą tego zagadnienia.

2.6. Skutki wpływu na powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny

W związku z rozbudową i przebudową obiektu handlowo-usługowego oraz ewentualną zabudową niewykorzystanych dotychczas nieruchomości nie można wykluczyć dyskomfortu wywołanego pracami budowlanymi. Na skutek prowadzenia prac budowlanych należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu, której źródłem będą pracujące maszyny i urządzenia. Prace te prawdopodobnie prowadzone będą etapowo, w porze dziennej, co nie powinno stanowić źródeł emisji ponadnormatywnego hałasu w godzinach nocnych.

Ze względu na charakter oddziaływań - krótkotrwałe i chwilowe nie przewiduje się ich istotnego wpływu na kształtowanie klimatu akustycznego. Zasięg oddziaływania prowadzonych prac powinien zamykać się w granicach przedmiotowych nieruchomości.

Zapisy projektu planu wprowadzają klasyfikację terenów pod względem wymaganego standardu, jakości klimatu akustycznego. W projekcie planu wyznaczono teren o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku, o których mowa w przepisach prawa ochrony środowiska: teren oznaczony symbolem 1MW został zaliczony do rodzaju terenów o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku jako przeznaczony pod „tereny mieszkaniowo-usługowe”.

Reasumując należy stwierdzić, iż projekt planu właściwie przewiduje zabezpieczenia przed uciążliwością hałasu w zakresie, jaki może być przedmiotem jego postanowień.

2.7. Skutki wpływu na dziedzictwo kulturowe i dobra materialne

W obszarze objętym projektem planu nie występują obiekty zabytkowe, w związku z czym ustalenia projektu planu nie mają wpływu na dziedzictwo kulturowe i dobra materialne.

2.8. Skutki wpływu na świat roślinny, zwierzęcy i krajobraz

W fazie prac modernizacyjnych i budowlanych mogą wystąpić czasowe oddziaływania na rośliny, głównie o charakterze ozdobnym. Należy przypuszczać, iż zostaną one odpowiednio zabezpieczone przez właścicieli nieruchomości przed ewentualnym zniszczeniem.

W obrębie obszaru przy pracach modernizacyjnych będzie zachodziła dewastacja roślinności ruderalnej w trakcie zabudowy poszczególnych nieruchomości a także dotychczasowych potencjalnie występujących kryjówek zwierząt.

2.9. Emisja promieniowania elektromagnetycznego

Na obszarze objętym planem nie ma obiektów, które byłyby liczącym się źródłem emisji promieniowania elektroenergetycznego. W projekcie planu nie wyklucza się wykonania obiektów stanowiących źródła emisji promieniowania elektromagnetycznego, jaki są obiekty infrastruktury technicznej z zakresu telekomunikacji i elektroenergetyki.

2.10. Skutki wpływu na warunki i jakość życia ludzi

Projekt planu zawiera szereg ustaleń dotyczących ochrony środowiska, które w sposób bezpośredni i pośredni wpływają korzystnie na warunki życia i zdrowie ludzi.

Projekt planu wprowadza ustalenia, które pozwalają na zapewnienie kompleksowej ochrony zdrowia mieszkańców terenu objętego analizą. Są to ustalenia, dotyczące ochrony i kształtowania, jakości powietrza atmosferycznego, regulacji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, ochrony i kształtowania terenów zieleni, ochrony przed hałasem, czy też ochrony i kształtowania ład przestrzennego oraz wartości krajobrazowej analizowanego obszaru.

W projekcie planu dokonano klasyfikacji obszaru opracowania pod względem wymaganego standardu jakości klimatu akustycznego.

Projekt planu wprowadza zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko z dopuszczeniem zespołów zabudowy mieszkaniowej, usługowej, garaży i parkingów samochodowych oraz zespołów parkingów wraz z towarzyszącą im infrastrukturą, przedsięwzięć dotyczących infrastruktury technicznej oraz dróg, a także przedsięwzięć wskazanych w ustaleniach szczegółowych. W terenie 3U dopuszcza się realizację centrów handlowych wraz z towarzyszącą im infrastrukturą, a w terenie 1U-KO dopuszcza się realizację instalacji do magazynowania i dystrybucji ropy naftowej, produktów naftowych, gazów łatwopalnych, substancji i mieszanin w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu substancji chemicznych i ich mieszanin. W związku z powyższym, w obszarze planu, przewiduje się lokalizację obiektów niosących ze sobą obciążenia dla środowiska w rozumieniu przepisów Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Teren, na którym dopuszcza się lokalizację stacji benzynowych przylega do dróg publicznych klasy głównej. Nie przewiduje się negatywnego wpływu funkcjonowania ww. obiektów na mieszkańców nieruchomości znajdujących się w okolicy, przy zachowaniu przepisów odrębnych.

W obszarze opracowania nie przewiduje się znacznego wzrostu zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza oraz znaczącego wzrostu natężenia hałasu.

W związku z ewentualną zabudową nieruchomości nie można wykluczyć dyskomfortu wywołanego pracami budowlanymi. Na skutek prowadzenia prac budowlanych należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu, której źródłem będą pracujące maszyny i urządzenia oraz zwiększonej emisji pyłowych, generowanych

podczas prowadzenia prac ziemnych. Prace te prawdopodobnie prowadzone będą etapowo, w porze dziennej, co nie powinno stanowić źródeł emisji ponadnormatywnego hałasu w godzinach nocnych.

Ze względu na charakter oddziaływań - krótkotrwałe i chwilowe nie przewiduje się ich istotnego wpływu na kształtowanie klimatu akustycznego. Zasięg oddziaływania prowadzonych prac powinien zamykać się w granicach przedmiotowych nieruchomości.

Nowa zabudowa na nieruchomościach dotychczas niezagospodarowanych wpłynie na zmianę stosunków wodnych w obszarze opracowania i w sąsiedztwie, ponieważ zmniejszy się powierzchnia terenów biologicznie czynnej. Zgodnie z ustaleniami obecnego planu zaopatrzenie w wodę musi odbywać się z sieci wodociągowej, zabezpieczy to tereny przed ewentualnym przenikaniem zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego. W zakresie zapewnienia warunków infiltracji wód istotne są zapisy planu w zakresie parametrów zabudowy obszaru opracowania w tym: zachowanie powierzchni biologicznie czynnej i zachowania maksymalnego wskaźnika zabudowy. Służyć ma to ograniczeniu uszczelniania gruntu oraz zachowanie możliwie dużej powierzchni „przyrodniczo-aktywnej” umożliwiających naturalną filtrację wód do gruntu oraz ograniczeniu nadmiernego odpływu wód opadowych z analizowanego obszaru.

Powyższe ustalenia w znacznym stopniu eliminują zagrożenia związane ze zanieczyszczeniem środowiska i zaburzeniem jego funkcjonowania, a więc pośrednio chronią i utrzymują korzystne warunki życia mieszkańców osiedla.

Ustalenia z zakresu ochrony środowiska, ładu przestrzennego minimalizują w stopniu wystarczającym uciążliwości wynikające z funkcjonowania terenów zurbanizowanych.

Projekt planu właściwie przewiduje rozwiązania chroniące środowisko życia i zdrowia ludzi w zakresie, jaki może być przedmiotem postanowień planu, związku z powyższym nie prognozuje się negatywnego znaczącego oddziaływania na życie ludzi.

2.11. Oddziaływanie transgraniczne

Projekt planu nie zawiera rozstrzygnięć ani nie stwarza możliwości, w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko. Reasumując powyższe stwierdza się, że realizacja ustaleń planu nie przyniesie oddziaływania o zasięgu transgranicznym.

3. Ogólna ocena potencjalnych skutków wpływu realizacji ustaleń projektu planu na środowisko i jakość życia i zdrowia ludzi

Zapisane w projekcie planu ustalenia dotyczące przeznaczenia, wskaźników zabudowy i warunków zagospodarowania terenu winny zapewnić utrzymanie równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia w obszarze planu, jak też w obszarach przyległych. Ewentualny negatywny wpływ ustaleń planu na środowisko będzie wynikał głównie z wprowadzenia nowej zabudowy na tereny dotychczas niezabudowane.

Oddziaływania, w zakresie realizacji zabudowy, będą występowały zarówno w fazie ich budowy, jak i eksploatacji, a ich natężenie będzie zróżnicowane. Skala wzrostu ilości emitowanych zanieczyszczeń do powietrza, hałasu, wytwarzanych odpadów będzie zależna od ilości użytkowników terenów zabudowy. Projekt planu zawiera szczegółowe ustalenia odnoszące się wprost do zagospodarowania wyodrębnionego terenu, a którego celem jest minimalizacja niekorzystnego wpływu na środowisko planowanej zabudowy oraz innych form zagospodarowania terenu.

Podstawowe ustalenia projektu planu w tym zakresie zostały przedstawione i ocenione we wcześniejszych rozdziałach niniejszego opracowania. Projekt planu zawiera ograniczenia dla miejsca sytuowania nowych budynków, ustalenie minimalnej powierzchni działki budowlanej, maksymalnego wskaźnika zabudowy działki, minimalnego i maksymalnego wskaźnika intensywności zabudowy, minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnej wysokości budynków. Należy oceniać, że zachowanie ich wartości granicznych pozwoli utrzymać równowagę środowiskową na obszarze planu, i tym

samym, w obszarach doń przyległych. Projekt planu normuje również kwestie obsługi zabudowy w zakresie infrastruktury technicznej. Część tych mediów ma bezpośrednie odniesienie do ochrony środowiska przed emisją zanieczyszczeń powstających z użytkowania zabudowy (zanieczyszczeń do powietrza, ścieków, odpadów).

Powyższe unormowania mające na celu ograniczenie negatywnego oddziaływania planowanej zabudowy będą wspomagane rozwiązaniami, które mogą być sformułowane dopiero na etapie przygotowania inwestycji, w zgodzie z zapisami w planie oraz przepisami powszechnie obowiązującym. W ramach przygotowania projektów inwestycyjnych będą musiały się znaleźć, między innymi, rozwiązania dla spełnienia poniższych rozstrzygnięć planu o:

- obowiązku odprowadzenia ścieków komunalnych do miejskiej sieci kanalizacyjnej,
- obowiązku usuwania odpadów na zasadach określonych w przepisach odrębnych, zalecenia planu o stosowaniu pro-ekologicznych źródeł ciepła,
- zakwalifikowaniu terenu do rodzaju terenu o dopuszczalnych poziomach hałasu w środowisku, o których mowa w przepisach prawa ochrony środowiska jako teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

VII. PROPOZYCE ROZWIĄZAŃ OGRANICZAJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO ORAZ PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

W niniejszej prognozie zostały omówione rodzaje przewidywanych oddziaływań na środowisko, jakie mogą wystąpić w związku z realizacją ustaleń projektu planu. Mając powyższe na względzie, projekt zawiera ustalenia, których celem jest zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Tabela 3. Ustalenia projektu planu mające na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko

Rodzaj negatywnego oddziaływania	Ustalenia projektu planu eliminujące lub ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko
1. Zmiany w krajobrazie	Projekt planu dla ograniczenia potencjalnych negatywnych oddziaływań wprowadza ustalenia, które mają służyć harmonijnemu wpisaniu zabudowy w krajobraz, m.in. określenie maksymalnej wysokości budynków, nachylenie połaci dachowych.
2. Zubożenie szaty roślinnej i zwierząt	W celu zachowania zieleni w obrębie poszczególnych działek ustalono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalny wskaźnik zabudowy działki, powierzchnie nowo wydzielonych działek. Ustalone ww. parametry mają między innymi zadanie nie dopuszczenie do całkowitej zabudowy działki budowlanej.
3. Emisja zanieczyszczeń do powietrza	Projekt planu dla ograniczenia potencjalnych negatywnych oddziaływań na powietrze atmosferyczne, w zakresie zaopatrzenia w energię cieplną ustala nakaz stosowania do celów grzewczych bezemisyjnych lub niskoemisyjnych źródeł ciepła, spełniających wymagania standardów jakości powietrza.
4. Emisja hałasu	Plan kwalifikuje teren zabudowy do odpowiedniej kategorii pod względem ochrony akustycznej – zabudowy przeznaczonej na cele zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.
6. Wytwarzanie odpadów komunalnych	Projekt planu nakłada obowiązek usuwania odpadów komunalnych z zachowaniem przepisów odrębnych.
7. Odprowadzanie Ścieków bytowych i wód opadowych lub roztopowych	Projekt planu ustala: • odprowadzenie ścieków bytowych do miejskiej sieci Kanalizacyjnej, • zakaz realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków oraz

	<p>gromadzenia ścieków bytowych w bezodpływowych zbiornikach,</p> <ul style="list-style-type: none"> • odprowadzenie wód opadowych lub roztopowych do zewnętrznych sieci kanalizacji deszczowej lub do gruntu, przy zachowaniu przepisów odrębnych.
--	--

VIII. PROPOZYCE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCE BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Ustalenia planu nie będą miały negatywnego wpływu na tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Obszar opracowania znajduje się poza obszarami Natura 2000.

Najbliżej usytuowanym obszarem jest obszar Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000: pn. „Dolina Rawki” o kodzie PLH 100015, który znajduje się w odległości ok. 4,3 km w linii prostej od obszaru pracowania w kierunku na północny wschód. Jest to specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO), który określony został na podstawie Dyrektywy Siedliskowej dla ochrony typów siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków roślin i zwierząt.

W projekcie planu przyjęto następujące zasady regulujące inwestowanie w terenach, których celem jest przeciwdziałanie pogorszeniu jakości poszczególnych elementów środowiska.

W zakresie zasad ochrony środowiska w projekcie planu ustalono:

- zaopatrzenie w wodę z miejskiej sieci wodociągowej, a w przypadku braku możliwości podłączenia do sieci miejskiej z ujęć indywidualnych z zachowaniem przepisów odrębnych,
- odprowadzanie ścieków bytowych do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej,
- zakaz realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków oraz gromadzenia ścieków bytowych w bezodpływowych zbiornikach,
- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do miejskiej sieci kanalizacji, deszczowej, w przypadku braku kanalizacji do ziemi, przy zachowaniu przepisów odrębnych,
- zaopatrzenie w ciepło z miejskiej sieci ciepłowniczej lub ze źródeł wytwarzających energię ciepłą z energii elektrycznej, gazu ziemnego, lekkiego oleju opałowego oraz odnawialnych paliw i nośników energii, a także innych źródeł spełniających standardy energetyczno-ekologiczne,
- zakwalifikowanie terenu do terenów o dopuszczalnych poziomach hałasu w środowisku, o których mowa w przepisach prawa ochrony środowiska jako teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- usuwanie odpadów komunalnych na zasadach określonych w przepisach odrębnych,
- ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Zastosowanie wszystkich zaleceń zawartych w uchwale, w tym szczególnie z zakresu ochrony środowiska i infrastruktury technicznej będzie gwarantem ograniczenia do minimum negatywnych wpływów planowanych funkcji na środowisko.

IX. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Obowiązek dokonywania okresowej oceny zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, a przy tym także analizy realizacji planów miejscowych, nakłada na Prezydenta Miasta ustawa

z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W art. 32 tej ustawy stanowi się, że Prezydent Miasta co najmniej raz w okresie kadencji musi wyniki tej oceny przedstawić Radzie Miasta. Jednocześnie posiada prawo występowania do Rady z wnioskami o sporządzenie lub zmianę miejscowych planów, w przypadku gdy wyniki ocen i analiz indywidualnych wniosków, postulatów, uzasadniają jego zdaniem, podjęcie takiej zmiany. Rada Miasta Skierniewice zachowuje możliwość dokonania zmian w treści planu przedmiotowego obszaru w przypadkach gdy ocena skutków realizacji tego planu będzie negatywna.

X. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Przyjęte w planie rozwiązania dotyczące sposobu zagospodarowania i zainwestowania terenów, służące ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko i zdrowie ludzi pozwalają na stwierdzenie, że w zakresie polityki przestrzennej i kierunków rozwoju nie naruszają ustaleń „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja – ze zmianą”. Wyczerpują one podstawowe wymogi w zakresie ochrony środowiska zamieszkania.

Ustalenia projektu planu nie mają wpływu na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000, ani też na pozostałe formy ochrony przyrody określone w ustawie o ochronie przyrody. Dlatego też nie proponuje się alternatywnych rozwiązań projektowych.

XI. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obejmującego fragment miasta Skierniewice położony pomiędzy ulicami: Szarych Szeregów, M. Wańkowicza, T. Wagnera, Widok oraz Ks. Kardynała S. Wyszyńskiego.

Zgodnie z zapisami ustawowymi rolą prognozy nie jest ocena przyjętych w planie rozwiązań planistycznych, a sprawdzenie czy w przyjętych rozwiązaniach zabezpieczony został we właściwy sposób interes środowiska przyrodniczego i kulturowego. Prognoza ma za zadanie określić wpływ i zakres potencjalnych zmian na warunki życia człowieka jakie mogą nastąpić w wyniku ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz przedstawić rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywny wpływ na środowisko, spowodowany realizacją ustaleń zawartych w projekcie planu.

Sporządzenie niniejszej prognozy poprzedziła wizja lokalna, której celem było rozpoznanie sposobu użytkowania i zagospodarowania obszaru objętego planem i terenów sąsiednich oraz określenie najistotniejszych zagrożeń, jakie na przedmiotowych terenach występują oraz mogą wystąpić w związku z realizacją ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Obszar objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego położony jest w północnej części miasta. Obszar planu od zachodu ogranicza teren drogi krajowej klasy głównej – ulica Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, od południa teren drogi wojewódzkiej klasy głównej – ulica Widok, od północy teren drogi gminnej klasy lokalnej – ulica Szarych Szeregów, od północnego-wschodu i wschodu tereny dróg gminnych klasy dojazdowej – ul. M. Wańkowicza i T. Wagnera. Powierzchnia objęta projektem planu wynosi ok. 7,0 ha. Działki objęte planem w większości stanowią nieruchomości usługowo-handlowe wraz z utwardzoną powierzchnią przeznaczoną do parkowania pojazdów. Projektem planu objęto również dwie stacje benzynowe znajdujące się na południe od ul. Czesława Lisaka, a także fragment terenu osiedla mieszkaniowego „Widok” na północnym-wschodzie.

Teren objęty projektem planu nie wyróżnia się pod względem krajobrazowym, zasobów przyrodniczych oraz różnorodności biologicznej. Obszar nie wchodzi w skład Wielkoprzestrzennych Systemów Obszarów Chronionych (WSOCh) w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Najbliżej położonym obszarem chronionym w sieci Natura 2000 jest obszar pn. „Dolina Rawki” o kodzie PLH 100015 - znajdujący się w odległości ok. 4,3 km (w linii prostej w kierunku na północny wschód) od obszaru opracowania. Pozostałe obszary objęte ochroną prawną znajdują się na obrzeżach miasta w następujących odległościach od obszaru opracowania:

- rezerwat przyrody pn. „Rawka” – ok. 4,3 km w linii prostej w kierunku na wschód, od granicy opracowania,
- Bolimowski Park Krajobrazowy – ok. 1,5 km w linii prostej w kierunku na północny wschód, od granicy obszaru opracowania,
- Bolimowsko-Radziejowski Obszar Chronionego Krajobrazu z doliną Środkowej Rawki ok. 1,7 km w linii prostej w kierunku na północny wschód, od granicy obszaru opracowania,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy pn. „Zwierzyniec Królewski” – 2,5 km w linii prostej w kierunku na południowy - zachód.

Na obszarze planu nie występują cenne, naturalne zbiorowiska roślinności, jak też nie ma tutaj miejsc łąkowych i stałego bytowania cennych gatunków zwierząt dziko żyjących.

Projekt zakłada w głównej mierze rozwój usług handlu wielkopowierzchniowego.

Dla terenu objętego planem ustalone zostały szczegółowe zasady i standardy zagospodarowania oraz warunki zabudowy. Do najistotniejszych należą:

- ograniczenie intensywności zabudowy poprzez wskazanie maksymalnego wskaźnika zabudowy działki, wskaźnika minimalnej i maksymalnej intensywności zabudowy, wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej,
- ustalenie maksymalnej wysokości budynków,
- określenie nieprzekraczalnej linii zabudowy,
- ustalenia zasad obsługi komunikacyjnej oraz wyposażenie terenów w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

Ocenia się, że wskutek realizacji ustaleń planu nastąpi dalsze utwardzenie terenu, oraz wzrost ścieków, stanowiących zanieczyszczone wody opadowe lub roztopowe. Skala ujemnego oddziaływania na środowisko wodno-gruntowe wynikająca z realizacji planu będzie niewielka. Należy tutaj zaznaczyć, iż większość oddziaływań na środowisko może nastąpić w przypadku realizacji inwestycji w ramach aktualnie obowiązujących planów. Należy przewidywać, że wskutek realizacji ustaleń planu może dojść do minimalnego pogorszenia jakości powietrza na przedmiotowym obszarze. Będzie to skutkiem wzrostu zaludnienia i wzrostu ruchu samochodowego. W celu zminimalizowania natężenia hałasu, zapylenia i wibracji emitowanych przez ruch prowadzony ulicami obsługującymi teren zabudowy ustalono linie zabudowy.

Respektowanie ustaleń projektu planu dotyczących warunków zabudowy i zasad zagospodarowania terenów oraz zasad obsługi i wyposażenia infrastruktury technicznej, powinno spowodować uporządkowanie struktury przestrzennej analizowanego obszaru. Realizacja ustaleń planu, przy zastosowaniu przedsięwzięć ochronnych, zgodnie z przepisami szczególnymi, nie powinna doprowadzić do znaczącego pogorszenia istniejącego stanu środowiska naturalnego lub pogorszenia jakości życia ludzi.

W związku z powyższym można stwierdzić, iż realizacja ustaleń projektu planu nie stanowi istotnych zagrożeń dla stanu środowiska naturalnego w skali ponad lokalnej, a przewidywane negatywne skutki w skali lokalnej mieszczą się w formule strat nieuniknionych.

XII. WNIOSKI KOŃCOWE

W świetle przedstawionej analizy ustaleń projektu planu oraz zawartych w powyższej prognozie uwag, projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment miasta Skierniewice położony pomiędzy ulicami: Szarych Szeregów, M. Wańkowicza, T. Wagnera, Widok oraz Ks. K. Stefana Wyszyńskiego należy uznać za poprawny. Przy spełnieniu wymagań wynikających z ustaleń planu oraz przepisów szczególnych dotyczących ochrony środowiska, plan nie budzi obaw o spowodowanie zagrożenia dla środowiska naturalnego.

LITERATURA

- Kistowski M., Korwel-Lejkowska B. - Problemy metodyczne i proceduralne sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko projektów planów

zagospodarowania przestrzennego województw na tle dotychczasowych doświadczeń polskich,

- Kondracki J. - Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Czerwiec M., Lewińska J. - Zieleń w mieście, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, Kraków 2000,
- Atlas Rzeczypospolitej. Główny Geodeta Kraju 1993-1997 r.
- Falińska K. – Ekologia roślin. PWN, Warszawa 1997 r.
- Kozłowski S. – Przyrodnicze kryteria gospodarki przestrzennej. KUL Lublin 1997.
- Szafer W., Zarzycki K. – Szata roślinna Polski .PWN, W-wa,1972,
- Rychling A., Solon J. – Ekologia krajobrazu. PWN 1998.
- Materiały archiwalne. Plansza "Roślinność rzeczywista m. Skierniewice" Opracowanie: R. Olaczek, U. Warcholińska i K. Krzywański,
- Smogorzewski J. System terenów otwartych jako element konstrukcji miasta, Instytut Planowania Przestrzennego Politechniki Warszawskiej,
- Władysław Matuszkiewicz Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. Warszawa: PWN, 2006,

Dokumenty i inne dostępne opracowania:

- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzonym dla przedmiotowego obszaru sporządzone 2022 r.,
- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice, położony w rejonie ulicy Zwierzynieckiej i Kasztanowej,
- Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Skierniewice II edycja – Uchwała Nr XXIII/42/2016 Rady Miasta Skierniewice z dnia 7 kwietnia 2016 r,
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Skierniewice na lata 2017 - 2020 z perspektywa na lata 2021-2024,
- Program ochrony środowiska dla województwa łódzkiego 2016 na lata 2017-2020 z perspektywa do 2024,
- Strategia Rozwoju Miasta Skierniewice do roku 2020,
- Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2019 r,
- Plan rozwoju lokalnego powiatu skierniewickiego na lata 2007-2015,
- Koncepcja rozwoju terenów zieleni w Skierniewicach, MPU, 2007 r,
- Inne źródła:
 - <http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap/>,
 - <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/>
 - aktualna mapa zasadnicza terenu objętego opracowaniem oraz terenów sąsiednich w skali 1: 1 000,
 - wizje w terenie,
 - www.natura2000.mos.gov.pl.